

BESLUT

2015-06-22

Dnr: 14/02404 och
2427

SAKEN

Rapport, SVT1, 2014-10-01 och 10-02, kl. 19.30, *Sportnytt*, SVT2, 2014-10-02, kl. 22.00 samt *Aktuellt*, SVT2, 2014-10-02, inslag om fotbollsföreningar och risksupportrar; fråga om opartiskhet och saklighet

BESLUT

Inslaget i *Rapport* den 1 oktober 2014 fälls. Granskningsnämnden anser att det strider mot kravet på saklighet.

Inslagen i *Rapport*, *Sportnytt* och *Aktuellt* den 2 oktober 2015 frias. Granskningsnämnden anser att de inte strider mot kravet på opartiskhet.

FÖRELÄGGANDE

SVT ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGEN

Inslagen granskade fotbollsföreningars benägenhet att ansöka om tillträdesförbud för risksupportrar.

Inslaget i *Rapport* den 1 oktober 2014

Inslaget påannonserades enligt följande.

Klubbarna anmäler nästan aldrig risksupportrar visar SVT:s granskning.

I början av inslaget sa reportern följande.

Tillträdesförbudslagen finns till för att samhället ska kunna förbjuda risksupportrar att gå på fotboll under en viss period. Allt för att resten av fotbollssverige ska kunna gå säkert på matcher. Det är åklagare som fattar beslut om tillträdesförbud men klubbarna har ett stort ansvar. De har bra koll på sina problemsupportrar och det är därför både klubbarna och polisen kan ansöka om tillträdesförbud på risksupportrar.

En supporterpolis (A) medverkade i inslaget och kommenterade Sveriges Televisions (SVT) uppgifter. A sa bland annat att hon ansåg att fotbollsklubbarna kan göra mer än vad som görs i dag för att få bort dåliga supportrar. Reportern sa därefter följande.

Sedan 1 januari 2012 har det kommit in 545 ansökningar om tillträdesförbud mot risksupportrar i fotboll till landets åklagare. SVT:s granskning visar att i fjorton av de fallen är det fotbollsklubbarna själva som står för ansökan. Det är drygt två procent.

Därefter medverkade en jurist från Svenska Fotbollförbundet som kommenterade uppgiften och framförde att statistiken inte gav en bra signal då man inom svensk fotboll är överens om att man ska gå in med ansökningar när det finns grund för detta. Därefter sa reportern följande.

De allra flesta tillträdesförbuden rör risksupportrar till någon av klubbarna i Stockholm eller Göteborg. Djurgården är ett exempel. De säger att de inte ansöker om tillträdesförbud på risksupportrar så ofta för att de mer tror på en annan metod, en så kallad arrangörsavstängning. Det betyder att klubben själv bestämmer vilka regler som gäller – inte samhället. Och att våldsamma supportrar kan fortsätta gå på bortamatcher.

En representant för fotbollsklubben Djurgården medverkade i inslaget och sa följande.

Vi riktar in oss på den åtgärden först i de fallen vi tycker det är mest lämpligt. Man kan inte ta in en supporter som har tillträdesförbud på arenan, till exempel för att arbeta med någon form av arbetsuppgift kring arrangemanget, eftersom man då har tillträdesförbud. Man får inte beträda fotbollsarenan.

Sedan sa reportern följande om synen på risksupportrar hos polisen respektive Djurgården.

Vår granskning visar att polisen har en betydligt strängare syn på risksupportrar än klubbarna. Sedan 2012 har till exempel Djurgården beslutat om tjugosju arrangörsavstängningar medan polisen gjort ett sjuttiofem ansökningar om tillträdesförbud på Djurgårdssupportrar under samma period.

I slutet av inslaget gav A följande förklaring till varför klubbarna väldigt sällan ansöker om tillträdesförbud.

Nej, det är väl för att de inte vill stöta sig med supportrarna för mycket, misstänker jag.

Inslagen i *Rapport* och *Sportnytt* den 2 oktober 2014

Inslagen som sändes i *Rapport* och *Sportnytt* var identiska. Inslagen påannonserades av nyhetsuppläsaren enligt följande.

Polisen vill stoppa våldsamma supportrar men fotbollsklubbarna har flera gånger avrått myndigheterna från att ge tillträdesförbud. Det visar SVT:s granskning av fotbollsvåldet i Sverige.

Inslagen handlade huvudsakligen om ett fall där en Gais-supporter kastat en

bengal på en annan person under en supportertermarsch. Reportern sa följande.

SVT har granskat vad klubbar och Svenska Fotbollförbundet skriver i sina yttranden. Trots att alla utåt är överens om att våldsamma supportrar ska bort från läktarna hittar vi flera ärenden där svenska fotbollsklubbar gör tvärtom och aktivt går in och försöker få risksupportrar att slippa tillträdesförbud. Till exempel i fallet med Gais-supportern som kastar bengalen. Polisen ansöker om att han ska få tillträdesförbud. Mannen är en känd risksupporter född -91. Han har tidigare straffats för idrottsrelaterade brott och han har haft ett tillträdesförbud förut. Allt det här vet Gais innan de yttrar sig om sin uppfattning om ett eventuellt tillträdesförbud på risksupportern. Ändå skriver de så här om mannen som vi kan kalla för Mattias: "Mattias har i samtal med dels Gais säkerhetsansvarige och dels Gais SLO bedyrat sin oskuld kring det han misstänks för i samband med matchen Gais–Öis. Gais anser att det vore ytterst anmärkningsvärt om Mattias är skyldig med tanke på den relation och dialog vi haft. Gais anser därför att Mattias inte ska åläggas tillträdesförbud innan det han är dömd för det han är misstänkt för men välkomnar ett tillträdesförbud om han finnes skyldig."

I slutet av inslagen medverkade en representant för Gais. Under intervjun sades följande.

(Gais-representant) – Möjligen då att vi gick på felaktig information som sedan bevisligen kunde visa att det var felaktigt. (Reporter) – Men ni hade ju polisens information och ni hade killens berättelse och ni väljer att gå på killens berättelse? (Gais-representant) – Ja. Varför, tänker du då? (Reporter) – Ja, det är väl en uppenbar fråga. (Gais-representant) – Det kan vara så att, det är helt enkelt så att man... Visst, jag kände inte till alla bevis som fanns här för att det skulle vara så här tydligt att det är den här personen som är skyldig till det här.

Inslaget i Aktuellt den 2 oktober 2014

Inslaget i *Aktuellt* bestod av ett nyhetsreportage och en efterföljande debatt mellan den säkerhetsansvarige för Djurgården Fotboll (B) och en före detta rikspolischef som utrett idrottsrelaterat våld (C). I det så kallade löpet sades följande.

Varför hjälper fotbollsklubbarna sina supportrar som riskerar tillträdesförbud? Debatt mellan före detta huliganutredaren [C] och Djurgårdens säkerhetschef.

I reportaget sa reportern sedan följande.

SVT har granskat vad klubbar och Svenska Fotbollförbundet skriver i sina yttranden. Trots att alla utåt är överens om att våldsamma supportrar ska bort från läktarna hittar vi flera ärenden där svenska fotbollsklubbar gör tvärtom och aktivt går in och försöker få risksupportrar att slippa tillträdesförbud, till exempel det här: En man som är 24 år. Han är känd sedan många år av polisen som en risksupporter och han är flera gånger dömd för idrottsrelaterad brottslighet. Det här är polisens film innan ett derby mellan AIK och Djurgården. Mannen dömdes sedan för våld mot tjänsteman. Djurgården vet allt det här om mannen men de vill ändå behålla honom på läktaren. De försvarar honom upprepade gånger när polisen ansöker om tillträdesförbud. De vill ha in honom i ett åtgärdsprogram i stället. Men under tiden i åtgärdsprogrammet fortsätter mannen att vara våldsam, bland annat misshandlar han en supporter ur ett motståndarlag. Djurgården fortsätter att försvara honom. Det är Djurgårdens säkerhetsansvarige [B] som både muntligt och skriftligt yttrat sig till åklagare och domstol för att mannen ska kunna vara kvar på läktaren och se svensk fotboll.

Därefter intervjuades B som sa att 24-åringen hade en särställning i Djurgårdens supporterläktare och var en företrädare för många unga supportere. Reportern sa sedan att Svenska Fotbollförbundet yttrade sig när polisen ansökte om tillträdesförbud. En företrädare för fotbollförbundet fick frågan varför förbundet inte ansåg att 24-åringen skulle ha ett tillträdesförbud. Han svarade att det fanns anledning till självkritik och att förbundet ändrat sin policy och därefter ska göra mer självständiga bedömningar.

Efter reportaget löd debatten mellan B och C som var inbjudna till studion enligt följande.

(Nyhetspresentatör) – Först så vill jag fråga dig: Vad säger du om Djurgårdens agerande när det gäller risksupportrar och den här 24-åringen som det handlade om i inslaget? (C) – Helt felaktig, enligt min uppfattning för att vi har vänt oss till politikerna och så har vi sagt att: "Vi ska ha tuffare regler, vi ska ha tillträdesförbud, maskeringsförbud och sånt". Då går det inte att vi själva håller på och överprövar vad åklagarna [ohörbart]. Jag skulle vilja säga "bort med tassarna. Har man syndat ska man ta sitt straff." Här påstår jag, som även sitter i Riksidrottsstyrelsen, att en samlad idrottsrörelse på den nivån har samma uppfattning som mig. (Nyhetspresentatör) – Vad säger du om det, hårdare tag borde vara det som gäller? (B) – Ja, hårdare tag är det som gäller och det är precis som [C] säger. Det var ungefär det budskapet jag även gav i den långa intervjun helt enkelt med den här reportern. Jag tror att det vore av intresse att få se hela inslaget. (Nyhetspresentatör) – Men det blev ju inget tillträdesförbud. (B) – Det blev ett tillträdesförbud för den här supportern som inslaget berättar om oavsett vad egentligen. (Nyhetspresentatör) – Så småningom. (B) – Så småningom så blev det, ja. (Nyhetspresentatör) – Men först blev det inte det. Första budet var ett åtgärdsprogram. (B) – Första budet blev ett åtgärdsprogram som vi förespråkade som vi tyckte var mest lämpligt vid just det här tillfället. (Nyhetspresentatör) – Men varför förespråkar ni åtgärdsprogram och andra åtgärder i stället för tillträdesförbud vid många tillfällen? (B) – För det första är det inte vid många tillfällen utan vi har haft ett 70-tal ärenden under tre, fyra år här och vi har avstyrkt två ärenden utav dem så det här är ett av de två ärendena. Och det gör vi bara i de ärenden egentligen där vi anser att det är en mest lämplig åtgärd. I stället för att förskjuta dem och exkludera dem så tar vi in dem i verksamheten och gör en åtgärd som egentligen ska förändra ett destruktivt beteende i stället för att få bort en individ. (Nyhetspresentatör) – Det är mer effektivt? (B) – Det är mycket mer effektivt.

Därefter sa C att han inte betvivlade Djurgårdens goda vilja men att han inte delade uppfattningen att åtgärdsprogram var den bästa metoden. Nyhetspresentatören frågade sedan varför flera klubbar ställde sig bakom sina supportrar och inte drev igenom tillträdesförbud.

(C) – I vissa fall tror jag det kan bero på en god vilja, inte tu tal om det. I andra fall märker jag när jag är ute, jag är ute ganska mycket i klubbarna, att det finns en rädsla. Det är bekvämare att be åklagaren hålla i yxan än att ta ett ansvar själv. Det påstår jag inte att det gäller alla klubbar, jag påstår inte att det gäller Djurgården. Men jag märker det alltför ofta att det finns en krökt rygg, man är orolig helt enkelt. Därför är det så viktigt att man inte fibblar med lagen. (Nyhetspresentatör) – Finns det en rädsla, är ni rädda för era supportrar ibland? (B) – Det är inte min upplevelse att vi är rädda för våra supportrar utan vi vill hela tiden sträva efter att försöka få ett förändrat destruktivt beteende och det är därför vi arbetar med de här metoderna. De här metoderna är beprövade. Vi har en evidensbaserad metodutveckling inom Djurgården Fotboll där vi

faktiskt tittar på effekterna på lång och kort sikt för den delen för att hitta rätt verktyg framöver för att förändra en människas beteende. Det här är en väg i den riktningen.

Debatten avslutades med att B sa att det var en försvinnande liten del som blev erbjudna ett åtgärdsprogram och att han trodde på det arbetssättet i vissa fall. C sa att det skickade fel signaler och att klubbarna aldrig borde gå mot åklagaren.

ANMÄLNINGARNA

Inslagen som sändes i *Rapport* den 1 oktober 2014 och *Aktuellt* den 2 oktober 2014 har anmälts av en person som sammanfattningsvis anser följande.

Inslaget i *Rapport* den 1 oktober 2014

Överenskommelse

Statistiken som SVT i inslaget i *Rapport* byggt sitt antagande på om att föreningarna är ovilliga att göra något mot risksupportrar var missvisande. Förfarandet för tillträdesförbud ser ut så att föreningarna bara ska ansöka när polisen inte är på plats. Föreningarna kan ha lika stor del i beslutet att ansöka men det är polisen som står som anmälare på papperet när de finns på plats. På matcher i Stockholm är polisen alltid närvarande och har ensamrätt att ansöka om tillträdesförbud, det är också polisen som övervakar utanför arenor där mycket av fotbollsvåldet äger rum. Denna information finns tillgänglig på polisens hemsida och borde rimligtvis ha upptäckts av undersökande journalister. Enligt flera källor har detta även påtalats för SVT innan inslagen sändes men ändå utelämnats. Statistiken säger alltså ingenting om att fotbollsföreningarna saknar vilja utan berättar att polisen och fotbollsföreningar har olika roller, befogenheter och förutsättningar när det gäller brottsbekämpning. SVT har vilselett tittarna genom att utelämna väsentliga uppgifter om verkligheten bakom statistiken.

Motivering för åtgärdsprogram

I *Rapport* sades att fotbollsklubben Djurgården föredrar att ge arrangörsavstängningar. Det enda som framgick var att detta innebar att klubben, och inte samhället, bestämmer och att den avstängde kan fortsätta att beträda bortamatcher. En viktig uppgift utelämnades, nämligen Djurgårdens motivering till detta. En arrangörsavstängning i klubbens regi innebär att den avstängde sätts i ett åtgärdsprogram som är menat att rehabilitera risksupportern. Detta utelämnades från inslaget trots att det är hela motiveringen till klubbens resonemang.

Inslaget i *Aktuellt* den 2 oktober 2014

Fallet med den 24-årige mannen

Det utelämnades i inslaget att supporterpolisen hade samma åsikt som föreningen om denna supporter och angav det i ansökan. En av SVT:s journalister visste detta vilket även framgick av mejlkonversation med den

avstängde. Eftersom inslagets ansats var att polisen vill motverka problemen medan föreningarna stretar emot var det en viktig uppgift som utelämnades.

Inslagen i *Rapport* och *Sportnytt* den 2 oktober 2014

Inslagen som sändes i *Rapport* och *Sportnytt* den 2 oktober 2014 har anmälts av en person som sammanfattningsvis anser följande.

Ärendet som diskuterades i inslaget, där en fotbollssupporter för Gais kastat en brinnande bengal på en annan person, framställdes ensidigt. Tittarna fick intrycket att Gais motsatt sig ett tillträdesförbud trots att föreningen fått ta del av polisens bevismaterial. Reportern intervjuade föreningens talesperson i 70 minuter. Under denna tid förklarade talespersonen flera gånger att föreningen inför yttrandet om det aktuella tillträdesförbudet inte fått något annat än påståendet från polisen att man trodde sig veta vem den skyldige var. Talespersonen förklarade också hur man aktivt arbetar med frågan och att föreningen framgångsrikt lyckats vända flera risksupportrar. Föreningen vill inte agera domstol och förklarade också, vilket nämndes i inslaget, att om det finns bevis mot den utpekade så motsätter man sig inte tillträdesförbud. Talespersonen framställdes som ”tagen på bar gärning” i ett klipp som visade när han fick se polisens film för första gången. Det faktum att det har hänt att polisen pekat ut fel supportrar är också ett skäl till att föreningen inte vill agera domstol och nämndes inte heller i inslaget. Inte heller polismyndighetens representant fick kritiska frågor. Inslaget var en partsinlägga som framställde Gais på ett missvisande sätt.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

SVT anser att inslagen överensstämmer med kraven på opartiskhet och saklighet och anför följande.

I fokus stod lagen om tillträdesförbud och inte olika former av arbete med risksupportrar från klubbarnas sida.

Inslagen i *Rapport* den 1 oktober och i *Aktuellt* den 2 oktober 2014

Överenskommelse

Anmälaren hänvisar till en överenskommelse mellan polisen och klubbarna om att klubbar inte skulle få stå som ansökande när det finns polis på plats. Vid matcher i Stockholm där polisen alltid är närvarande skulle alltså polisen ha ensamrätt på att ansöka om tillträdesförbud. Den anförda statistiken skulle inte heller ta hänsyn till att klubbarna kan vara pådrivande bakom de anmälningar som polisen formellt står som undertecknare för.

Redaktionen skickade ut en enkät till samtliga elitfotbollsklubbar i herrallsvenskan och superettan (totalt 37 klubbar) där frågan ställdes om klubbarna ansökt om tillträdesförbud för risksupportrar. Tre av 37 klubbar

hänvisade till en överenskommelse mellan polis och klubb.

De supporterpoliser som SVT varit i kontakt med i arbetet med inslagen uppger att det i princip aldrig sker att klubbarna uppmanar polisen att skriva ansökningar om tillträdesförbud. SVT har inte funnit något stöd för anmälarens beskrivning att en överenskommelse skulle stå över lagen och att klubbarna skulle vara förhindrade att inkomma med anmälningar.

Fallet med den 24-årige mannen

Inslaget följdes upp av en studiodiskussion där Djurgårdens säkerhetsansvarige deltog tillsammans med regeringens utredare. Där sades att åklagare slutligen beslutat om tillträdesförbud för den 24-årige supportern. Djurgårdens representant fick berätta om föreningens åtgärdsprogram och att de i vissa fall ansåg det vara en mer effektiv åtgärd. Djurgården hade därför enligt SVT goda möjligheter att framföra sina bästa argument i frågan.

SVT finner inte heller något stöd för uppgiften att supporterpolisen i Stockholm och Djurgården skulle varit överens om att 24-åringen inte borde få tillträdesförbud utan i stället delta i ett åtgärdsprogram. En enskild person i supporterpolisgruppen hade uttalat stöd för 24-åringen, utan att ha detta sanktionerat, något som ledde till en tillsägelse från ansvarig polischef.

Bemötande

SVT har gett fotbollsklubbarna och Djurgårdens representant B stort utrymme att medverka i sändningarna för att ge sin syn på överenskommelse, tillträdesförbud och arrangörsavstängningar. Dels i de anförda inslagen, dels i direktsända debatter och intervjuer i *Aktuellt* och *Gomorra* Sverige den 2 oktober.

Inslagen i Rapport och Sportnytt den 2 oktober 2014

SVT anser att det tydligt framgick att Gais motsatte sig ett tillträdesförbud trots att de läst polisens ansökan där det redogörs för incidenten med den bengaliska elden. Föreningen hade en representant som gick med under den aktuella marschen och som såg händelsen. Trots det avstyrkte föreningen från tillträdesförbud för supportern. Samma representant satt med under intervjun med Gais företrädare som reportern gjorde.

Det framgår av Gais yttrande, som citerades i inslaget, att föreningen inte anser att supportern ska beläggas med tillträdesförbud innan denne blivit dömd för det han misstänktes för. Inslaget handlade inte om rättssäkerheten i polisens identifieringar av risksupportrar utan om hur idrottsklubbarna förhåller sig till tillträdesförbudslagen.

INSLAG I GOMORRON SVERIGE DEN 2 OKTOBER

Granskningsnämnden har tagit del av uppföljande inslag som sändes i *Gomorra*n Sverige den 2 oktober 2014 och som SVT hänvisar till i sitt yttrande.

Inslaget handlade om att fotbollsklubbar endast står för två procent av alla ansökningar om tillträdesförbud. Inslaget inleddes med arkivbilder från olika fotbollsmatcher och en rullande textremsa där det stod ”Därför stoppar INTE klubbarna fotbollshuliganerna”. Inbjuden till studion var B och bland annat sades följande.

(Programledare) – Grundfrågan är ju egentligen hur förklarar ni att ni med den ena handen säger att vi ska ta i med hårdare tag men att ni samtidigt inte ansöker om särskilt många tillträdesförbud för de här bråkiga supportrarna? (B) – Det är ganska enkelt att besvara det egentligen. Därför att det finns inget motsatsförhållande i låga eller få tillträdesförbud kontra vilka hårdare tag man som klubb beslutar om.
(Programledare) – Hur menar du då? (B) – Det finns olika typer av verktyg som vi har att använda oss av. Arrangörsavstängningar är en, tillträdesförbud en annan. Och det är framförallt de två som är så att säga de repressiva verktygen i det här.

B berättade att arrangörsavstängningar var den mjukare varianten och det verktyget som Djurgården förespråkade i vissa fall för att kunna få mer inflytande att jobba bort det destruktiva beteendet bland supportrar. Sedan sades följande.

(Programledare) – Vad säger du om att [A] säger att ni är lite rädda? Vad säger du om det budskapet? (B) – Vi arbetar väldigt aktivt med våra supportrar. Just med de som betar sig illa för att förändra deras destruktiva beteende. Det är mer viktigt för mig att ändra ett beteende än att utestänga en individ.

B berättade därefter hur de arbetade konkret med arrangörsavstängningar och att de gjorde en bedömning hur det skulle gå till från fall till fall. Avslutningsvis sades följande.

(Programledare) – Slutligen här nu då. Nu har den här granskningen gjorts och folk har fått koll på det här att det inte görs några ansökningar till tillträdesförbud för dem här. Hur kommer det påverka erat resonemang i fortsättningen tror du? (B) – Ja, vi måste lyfta frågan till polismyndigheten framförallt. Vi har kommit överens om hur vi ska arbeta med tillträdesförbuden och hur det här ska fungera. Och uppenbarligen så finns det vissa inom polismyndigheten som inte har koll på läget. (Programledare) – Det går isär helt enkelt. (B) – Ja.

ANMÄLARNAS KOMMENTARER

Anmälarna har lämnat följande kommentarer till SVT:s yttrande.

Inslagen i *Rapport* den 1 oktober och i *Aktuellt* den 2 oktober 2014

Överenskommelse

SVT verkar försöka påvisa att överenskommelsen (förfarandet) inte är väsentligt genom att påpeka att det inte är mot lagen för en klubb att ansöka om

tillträdesförbud. Faktum kvarstår dock att det finns en överenskommelse med en strikt arbetsfördelning mellan polis och klubbarna, och det är att betrakta som en väsentlig uppgift i sammanhanget. Att det skulle vara lagligt möjligt för en fotbollsklubb att bryta mot överenskommelsen är knappast skäl nog för att utelämna den. Dessutom är det så att bara det faktum att klubbarna anser detta vara den naturliga förklaringen till statistiken är tillräckligt för att det ska vara väsentligt. Detta är klubbarnas huvudargument och SVT har valt att inte låta det argumentet framkomma i inslagen.

Med tanke på vilken central roll denna statistik spelar i nyhetsinslagen borde även den berörda partens kritik mot statistiken ha fått vara med i samband med att statistiken presenterades. I alla de sändningar som statistiken har presenterats har den fått göra så utan klubbarnas kritik av den.

Motivering för åtgärdsprogram

Det stämmer att åtgärdsprogrammen behandlades i debatten i *Aktuellt*. Däremot utelämnades åtgärdsprogrammen i det ursprungliga inslaget på *Rapport* under föregående dag. Debatten kan inte användas av SVT för att påstå att man låtit Djurgården uttala sig om det som rör statistiken. Debatten berörde inte statistiken. B kunde ju inte ha frågått *Aktuellt*s och programledarens frågor om det för att i stället rätta till uppgifter i föregående dags *Rapport*, rörande helt andra saker som varken han eller hans debattmotståndare var inbjudna för att debattera.

När den berörda journalisten medverkade i *Medierna* i P1 den 15 november 2014 anförde hon liknande uppgifter från polisen som motivering till att ha utelämnat Djurgårdens främsta argument, alltså just överenskommelsen mellan polisen och klubbarna. Hon berättade att hon var medveten om denna överenskommelse, men valde att utelämna den från inslagen eftersom personer inom polisen hade sagt att det hela berodde på bristande vilja hos klubbarna.

SVT verkar i sitt svar försöka använda sig av reaktioner på statistiken som stöd för påståendet att det hela beror på ovilja från klubbarnas sida. Reaktionerna bör dock ses som just reaktioner. Intervjuobjekten har fått statistiken framför sig och kommenterat att det inte ser bra ut, för det gör det inte om man inte är insatt i verkligheten bakom statistiken. Detta har även SVT:s intervjuobjekt framhållit, och då inte bara B. Den förbundsjurist som finns med i inslaget i *Rapport* och som SVT nämner i sitt svar har i efterhand haft följande att säga om SVT:s agerande: "Om man bara redovisar siffran och inte de bakomliggande förklaringarna (överenskommelsen) då ger det ingen bra signal, och det var ju det jag också sa i den här intervjun."

Inslagen i *Rapport* och *Sportnytt* den 2 oktober 2014

Den representant som SVT hänvisar till såg inte incidenten vid marschen. Det är heller inte samma person som satt med vid intervjun; den som satt med

vid intervjun var evenemangsansvarig i Gais, den som gick med i marschen var en person som då tjänstgjorde som Supporter Liaison Officer (SLO). Detta förhållande påpekade klubbens representanter för SVT:s reporter vid intervjutillfället. Men detta förtydligande, eller påpekande, ignorerades fullständigt. Att Gais, liksom andra klubbar, håller sig till den med polismyndigheten överenskomna policyn förklarades under de 70 minuter som reportern intervjuade klubbens representant.

Om den egentliga avsikten med inslagen var att se hur idrottsklubbarna förhåller sig till tillträdesförbudslagen så strider det enligt anmälarens uppfattning klart mot villkoren i sändningstillståndet att inte redovisa de svar som Gais (och andra klubbar) lämnat om hur de förhåller sig till tillträdesförbudslagen, nämligen den praxis som finns. Trots ideliga påpekanden om detta under intervjun valde SVT att i inslaget om Gais strunta i att redovisa detta och i stället framställa klubben som direkt oansvarig och rädd för att stöta sig med supportrar. Detta när Gais egentligen följer den praxis som tagits fram tillsammans med polismyndigheten.

I stället för att föra fram klubbens resonemang kring varför inte tillträdesförbud tillstyrks innan dom meddelas framställs klubbens representant i inslaget som tagen på bar gärning, allt för att ”storyn” ska tillföras ett dramaturgiskt tillskott. Gång på gång under intervjun upplystes reportern om att både statistik och antagande, som var de bärande teserna i inslaget, bygger på att en enskild polisman inte tycker att elitklubbarna ska följa den praxis som Åklagarmyndigheten, Polismyndigheten, Svenska Fotbollförbundet och Föreningen Svensk Elitfotboll gemensamt tagit fram. Inget av detta finns med i inslaget. Denna åsikt från en enskild polisman står visserligen SVT helt fritt att belysa, men då måste enligt anmälarens uppfattning också de klubbar som skildras i sammanhanget få ge sin förklaring till hur och varför man arbetar som man gör.

TILLÄGGSYTTRANDE FRÅN SVT

Med anledning av anmälarnas kommentar har SVT anfört bland annat följande.

Inslagen i *Rapport* den 1 oktober och i *Aktuellt* den 2 oktober 2014

Överenskommelse

I den enkät som sändes ut så var det endast tre klubbar av 37 svarande som angav överenskommelsen som skäl. En tänkbar orsak till den anmärkningsvärda statistiken kunde vara att vissa fotbollsklubbar på grund av överenskommelsen, under matcher där polisen var närvarande, gick till polisen och berättade vilka supportrar som uppförde sig på ett sådant sätt som bedömdes som riskfyllt. SVT kontrollerade detta med poliser som skriver ansökningarna om tillträdesförbud samt med poliser som är på plats på arenorna och som talar med klubbarna under arrangemangen. Samtliga svarade att klubbarna i princip aldrig initierar ansökningar som de sedan vill att polisen formellt ska stå för. Efter dessa kontroller, ansåg SVT att åklagarmyndighetens statistik var tillförlitlig och inte

missvisande, varför statistiken presenterades i nyhetsinslag och varför också representanter för både fotbollsförbund, polisen och elitklubbar (bland annat Djurgården) fick svara på statistiken.

Inslagen i *Rapport och Sportnytt* den 2 oktober 2014

Vad gäller uppgiften om att Gais SLO såg incidenten vid marschen så står här ord mot ord. Som framgår av polisens film från marschen så går SLO med i marschen och är i omedelbar närhet av personen som kastar bengalen.

Polisens film visades upp i samband med intervjun med Gais representant. Gais SLO som satt med vid intervjun berättade för SVT:s reporter att han i samband med marschen gått fram till risksupportern och pratat med honom när polisen skulle gripa honom. Enligt honom hade polisen då berättat vad risksupportern var misstänkt för.

Klubben hade även fått läsa polisens ansökan om tillträdesförbud för risksupportern. Där står beskrivet vad den misstänkte har gjort under marschen och också under vilka perioder den misstänkte tidigare har haft tillträdesförbud för att ha misskött sig på Gais matcher.

Av detta drog redaktionen slutsatsen att Gais visste vilka omständigheter som rådde när de tog ställning mot att risksupportern skulle beläggas med tillträdesförbud.

ANMÄLARNAS KOMMENTARER

Anmälarna har kommit in med följande kommentarer på SVT:s tilläggsyttrande.

Inslagen i *Rapport och Sportnytt* den 2 oktober 2014

Anmälaren anför att den SLO för Gais som var med vid intervjutillfället och som har pratat med SVT:s reporter inte var med i marschen. Han tjänstgjorde som evenemangsansvarig på Gamla Ullevi vid tidpunkten marschen pågick. Vid intervjutillfället med SVT:s reporter påtalade han att det var första gången representanter för Gais fått se polisfilmen och att en annan SLO för Gais var med i marschen och även syntes i filmen. Gais SLO som gick med i marschen såg dock aldrig själva incidenten, var inte med vid intervjutillfället och har aldrig pratat med SVT:s reporter om händelsen.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SVT ska utöva sändningsrätten opartiskt och sakligt samt med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i televisionen (13 § i sändningstillståndet). Kravet på opartiskhet innebär enligt granskningsnämndens praxis att om allvarlig kritik riktas mot en klart utpekad part ska den kritiserade

få bemöta eller kommentera kritiken. Som regel ska detta ske i samma program eller inslag.

Kravet på saklighet innebär främst att uppgifter som är av betydelse för framställningen ska vara korrekta och att framställningen inte får vara vilseledande, till exempel genom att väsentliga uppgifter utelämnas.

Av betydelse för bedömningen är också bestämmelsen om att SVT ska stimulera till debatt, kommentera och belysa händelser och skeenden samt granska myndigheter, organisationer och företag som har inflytande på beslut som rör medborgarna (8 § i sändningstillståndet). Denna skyldighet innebär enligt granskningsnämndens praxis att ett program eller inslag kan ha en kritisk infallsvinkel utan att strida mot kravet på opartiskhet.

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Publiceringen av en enkätundersökning på SVT:s webbplats lämnas därför utan åtgärd.

Nämnden konstaterar inledningsvis att de granskade inslagen handlade om hur fotbollsföreningar förhåller sig till lagen om tillträdesförbud. Denna utgångspunkt ligger väl i linje med SVT:s granskningskyldighet och innebär inte i sig att inslagen strider mot kravet på opartiskhet.

Inslaget i Rapport den 1 oktober 2014

Nämnden konstaterar att anmälaren har fört fram att det i inslaget i *Rapport* den 1 oktober utelämnades information om att det finns en överenskommelse som innebär att i de fall polis är på plats på matcher är det polisen som ska initiera ärenden om tillträdesförbud. SVT har inte invänt i ärendet mot anmälares uppgift att det finns en sådan överenskommelse. Mot bakgrund av att inslagets utgångspunkt var att ifrågasätta varför fotbollsklubbar så sällan anmäler risksupportrar anser nämnden att denna uppgift var central för inslagets framställning och borde ha redovisats för tittarna. Att så inte skedde medför enligt nämnden att inslaget gav en missvisande bild av hur fotbollsklubbar förhåller sig till lagen om tillträdesförbud. Inslaget strider därför mot kravet på saklighet.

Inslaget i Aktuellt den 2 oktober 2014

Inslaget handlade i huvudsak om att Djurgården gått emot polisens ansökan om ett tillträdesförbud och i stället förespråkade ett åtgärdsprogram för en

risksupporter. Nämnden konstaterar att en företrädare för Djurgården bemötte den kritik som riktades mot Djurgården i inslaget. Nämnden anser därför att inslaget inte strider mot kravet på opartiskhet.

Inslagen i Sportnytt och Rapport den 2 oktober 2014

I inslagen fick enligt nämndens mening en företrädare för Gais möjlighet att bemöta kritiken som riktades mot klubben. Inslagen strider därför inte mot opartiskhetskravet.

Detta beslut har fattats av Henrik Jermsten, Ingrid Carlberg, Maria Edström, Leif Hedman, Kristina Ståhl och Nedjma Chaouche efter föredragning av Johannes Wik.

På granskningsnämndens vägnar

Henrik Jermsten

Johannes Wik